

*RAPORT
PRIVIND
IMPLEMENTAREA
STATUTULUI
ELEVULUI
ÎN JUDEȚUL
SIBIU 2018*

Cuprins

1. CUVÂNT INTRODUCTIV
2. PREAMBUL
3. PREZENTAREA REZULTATELOR
4. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

1. Cuvânt introductiv

Educația este cheia pentru transformarea haosului în civilizație, doar astfel putem să evoluăm într-un viitor mai bun. Mediul școlar a fost mereu cel mai bun mijloc de educare, actul educațional fiind acordat de la o vârstă cât mai fragedă. Însă odată cu vârsta se diversifică atât preferințele, cât și necesitățile unui elev: de a fi respectat, tratat cu egalitate și pus în prim-planul procesului de învățare. Aici încep a se naște discrepanțele.

Statutul Elevului prevede atât drepturi cât și obligații cu scopul de a stabili ordinea în mediul școlar românesc, așadar elevul devine protagonistul unui sistem de învățământ bine conturat.

Deși se împlinesc doi ani de la implementarea acestuia, unii elevi sibieni se regăsesc încă în situații în care nu le sunt respectate drepturile, fapt care indică, în mod regretabil, involuție și necesitatea imperioasă de a regla, norma modul în care prevederile acestui statut se aplică.

Prin intermediul acestui raport obținut în urma chestionarului online pus la dispoziția elevilor, Consiliul Județean al Elevilor Sibiu își dorește să evidențieze progresele, zonele de stagnare și cele de involuție în raport cu anul precedent în ceea ce privește respectarea Statutului Elevului în unitățile de învățământ sibiene.

Consiliul Județean al Elevilor Sibiu își ia și în acest an angajamentul de a reprezenta drepturile și interesele elevilor din județ, făcând demersuri spre un învățământ integru, care susține elevii în totalitate și le asigură în acest fel context favorabil dezvoltării și evoluției atât în plan personal, cât și al comunității.

Drăgan David - Președinte CJE Sibiu

2. Preambul

Statutul Elevului este primul document ce reglementează drepturile și obligațiile elevilor înmatriculați în instituțiile de învățământ de stat, particular sau confesional din România.

Statutul Elevului a fost adoptat la data de 10.08.2016, și a intrat în vigoare la 30 de zile de la data publicării lui în Monitorul Oficial al României, partea I, prin Ordinul Ministrului Educației Naționale și Cercetării Științifice, conform articolului 80, alin. (2) din Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare și în temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 44/2016 privind organizarea și funcționarea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice.

Statutul Elevului devine un pilon, sistem de referință pentru dezvoltarea palierului educațional în unitățile de învățământ preuniversitar, atât la nivel județean, cât și la nivel național, reprezentând o bază pentru realizarea regulamentelor interne ale unităților de învățământ care au datoria de a asigura respectarea prevederilor documentului prin intermediul tuturor organismelor interne și a cadrelor didactice. Este de menționat că adoptarea Statutului Elevului a fost doar primul pas în asigurarea drepturilor elevilor în școli, urmând ca organizațiile reprezentante să vegheze asupra respectării acestora, să evalueze modul de implementare, precum și să reacționeze prin orice mecanism ori de câte ori acestea sunt încălcate sau omise abuziv de către membrii comunității școlare.

Statutul Elevului trebuie respectat de către fiecare unitate de învățământ în parte și de către toți actorii decizionali din învățământul preuniversitar la care face referire.

3. Prezentarea rezultatelor

În urma unui formular online, cu întrebările regăsite mai jos, la care au raspuns elevi sibieni din toate categoriile de învățământ, s-au obținut următoarele rezultate:

A) Actul de învățare-predare

În ce măsură crezi că profesorii tăi utilizează metode adecvate și moderne de predare?

În ceea ce privește metodele de predare, 12,3% dintre respondenți consideră că acestea sunt modernizate într-o mare măsură și numai 3,2% reclamă lipsa totală a adecvării. În procent de 44,1%, elevii sibieni se situează median în raport cu cei doi poli – consideră astfel că metodele de predare sunt, într-o măsură medie, adecvate și în curs de modernizare.

Ai fost consultat și ți-ai exprimat opțiunea pentru disciplinele din curriculumul la decizia școlii?

Art. 7, lit. c) din Statutul Elevului menționează „dreptul elevilor de a fi consultați cu privire la opțiunea pentru disciplinele din curriculumul la decizia școlii, aflate în oferta educațională a unității de învățământ, în concordanță cu nevoile și interesele de învățare ale elevilor, cu specificul școlii și cu nevoile comunității locale/partenerilor economici”. Conform răspunsurilor primite, procentul elevilor sibieni care au fost întotdeauna consultați și și-au exprimat opțiunea referitor la disciplinele din curriculumul la decizia școlii este de doar 37,3%, 27,7% dintre elevi susținând faptul că nu au fost niciodată implicați în acest proces fundamental.

Poate fi remarcat însă faptul că dintre respondenții care și-au exprimat opțiunea pentru disciplinele din curriculumul la decizia școlii, 31,4% nu au întâmpinat deloc constrângeri din partea cadrelor didactice. Cu toate acestea, este îngrijorător procentul

de peste 12% al respondenților asupra cărora preferințele profesorilor s-au reflectat drept influență semnificativă (“într-o foarte mare măsură”).

Se observă o descreștere față de anul anterior, în care 58,16% dintre elevi au fost consultați în privința alegeri de ore opționale și doar 26,29% nu au avut parte de consultare.

Cât de des ai sesizat o evaluare subiectivă în acordarea notelor?

Printre drepturile educaționale se numără și cel la “evaluare obiectivă și corectă”, însă la nivelul răspunsurilor poate fi observată o tendință spre subiectivitate, peste 47% dintre respondenți mărturisind că au întâlnit o astfel de abordare des sau foarte des.

Față de anul 2017 se produce o descreștere, anul anterior având un procentaj de 71,71% la sesizările de evaluare subiectivă.

Ți-ai exercitat vreodată dreptul de a contesta rezultatele evaluărilor scrise?

35,5% dintre elevii sibieni care au răspuns chestionarului menționează că nu au fost puși în situația de a-și exercita acest drept, iar 21,8%, respectiv 20,5% demonstrează că își cunosc acest drept și acționează ca atare, exercitându-l o dată sau de mai multe ori.

În comparație cu anul precedent se produce o creștere de aproximativ 10% la cazurile de contestare a rezultatelor evaluărilor scrise, doar 32,66% regăsindu-se în această situație.

Conform răspunsurilor primite, un procentaj de peste 41% a fost acordat direcției conform căreia elevul în cauză nu se consideră îndreptățit în urma contestării rezultatului, 37% dintre respondenți întâmpinând ulterior o atitudine ostilă din partea profesorului.

În ce măsură ai fost informat la început de semestru cu privire la planificarea materiei?

Statutul Elevului cuprinde la articolul 7, lit. r), dreptul „de a primi informații cu privire la planificarea materiei pe parcursul întregului semestru”, însă răspunsurile elevilor sibieni relevă faptul că această informare nu a fost una uniformă, fiind întâlnită, pentru un procent de 80,1%, numai la o parte dintre materii.

Cât de des ai primit rezultatele evaluărilor scrise în mai mult de 15 zile lucrătoare?

Statutul Elevului prevede termenul-limită pentru furnizarea rezultatelor evaluărilor scrise ca fiind de 15 zile, însă remarcăm în rândul elevilor faptul că implementarea acestuia este lacunară – numai 4,5% dintre respondenți susțin că nu au primit niciodată rezultatele lucrărilor la o diferență mai mare de 15 zile de susținerea acestora.

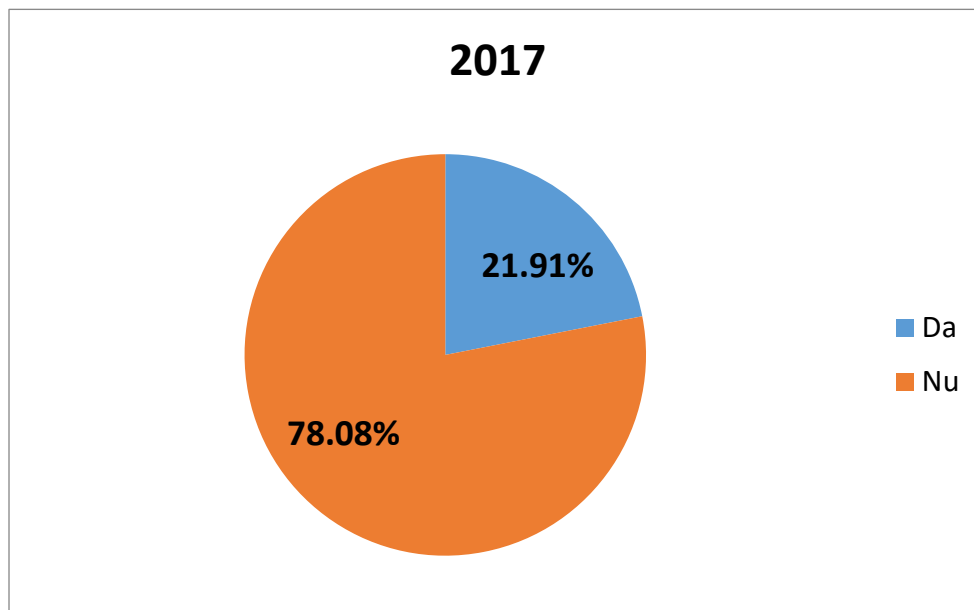
Creșterea față de anul trecut este una considerabilă, având în vedere faptul că un procentaj de 40,01% dintre elevi susțin că au primit des rezultatele evaluărilor scrise cu întârziere.

Ai transmis vreodată profesorilor feedback semestrial?

Deși feedback-ul semestrial este o metodă ce susține viziunea îmbunătățirii calității învățământului, și o considerăm imperios necesară, 27,7% dintre elevi susțin că nu erau conștienți de acest drept ori că nu au avut posibilitatea să și-l exercite, în proporție de 15,9%.

Este alarmantă și deopotrivă dezamăgitoare influența scăzută pe care formularele de feedback o au asupra profesorilor, elevii fiind convinși într-un procent de numai 7,6% că sugestiile lor au fost într-adevăr luate în considerare.

Remarcăm însă faptul că respondenții care s-au aflat în situația de a-și anunța intenția de a trimite feedback semestrial nu au întâmpinat ostilitate din partea cadrelor didactice deloc (în proporție de 61,6%).

Cât de des ți-a fost consemnată nota în catalog înainte să fii informat cu privire la aceasta?

Deși este o metodă diametral opusă celei reglementate de Statutul Elevului lit. bb) “dreptul de a fi informat privind notele acordate, înaintea consemnării acestora”, situația actuală redată de răspunsurile elevilor sibieni demonstrează faptul că notele sunt în continuare consemnate în catalog fără ca elevul să fie anunțat în prealabil. În acest sens, doar 16,4 au fost întotdeauna anunțați.

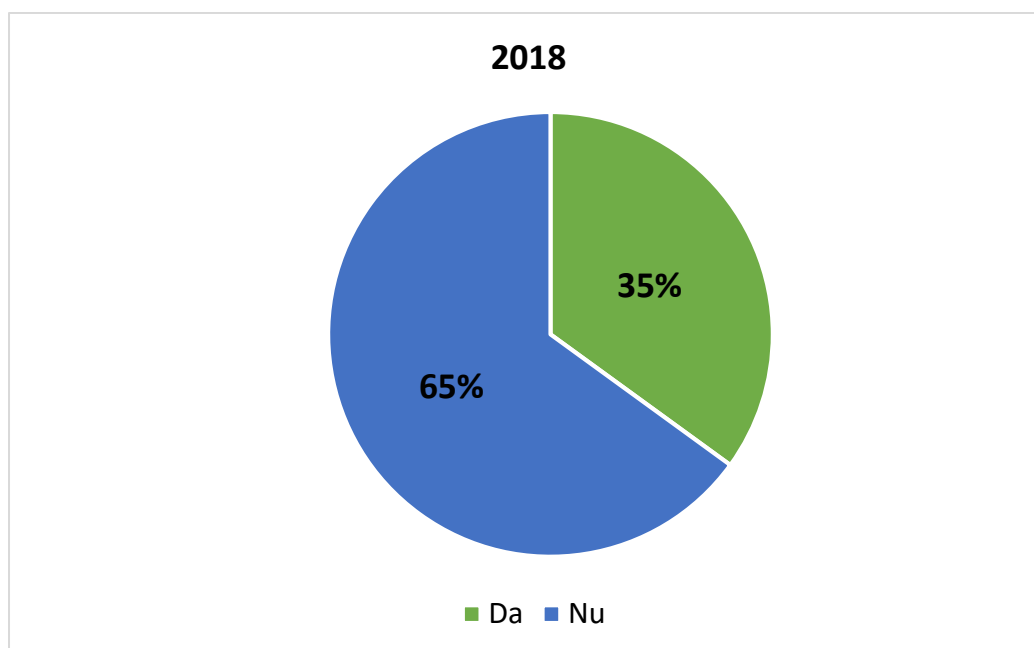
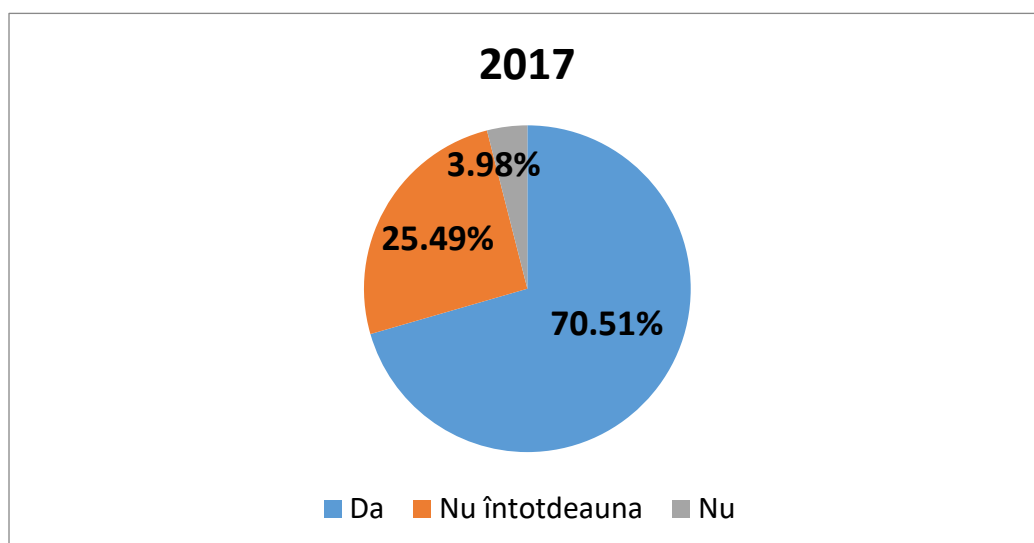
B) Mediul școlar și facilitățile acestuia

Ți-ai simțit vreodată pusă în pericol integritatea fizică și/sau morală în școală?

Art. 6 din Statutul Elevului:

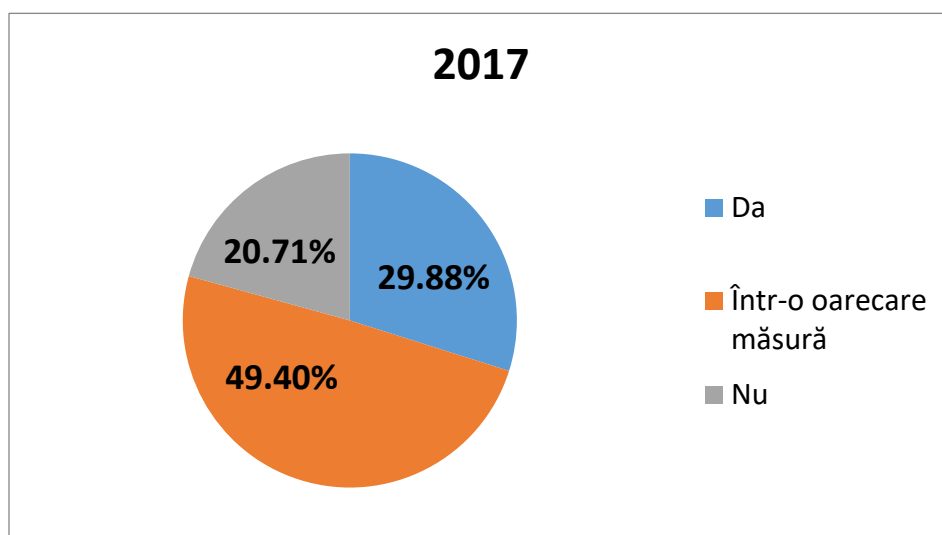
(1) Elevii, ca membri ai comunității școlare, beneficiază de toate drepturile și îndeplinesc toate îndatoririle pe care le au în calitate de elevi și cetățeni.

(2) Elevii au dreptul la respectarea imaginii, demnității și personalității proprii.

În ce măsură crezi că școala ta este un mediu sigur pentru a-ți exprima opiniile?

Art. 7, lit. p) din Statutul Elevului menționează “dreptul de a învăța într-un mediu care sprijină libertatea de expresie fără încălcarea drepturilor și libertăților celorlalți participanți. Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.” Astfel, la această întrebare mai puțin de o treime au ales calificativul 3/5, considerând că școala nu este cel mai sigur mediu pentru a-și exprima ideile, acesta fiind răspunsul cu incidența cea mai mare a elevilor sibieni. Doar 16,5% au acordat punctajul maxim, recunoscând mediul școlar drept sigur în vederea exprimării opiniilor, în timp ce calificativul 4/5 a fost ales de 27,1% dintre respondenți.

Consideri că ai fost discriminat vreodată în cadrul unității de învățământ?

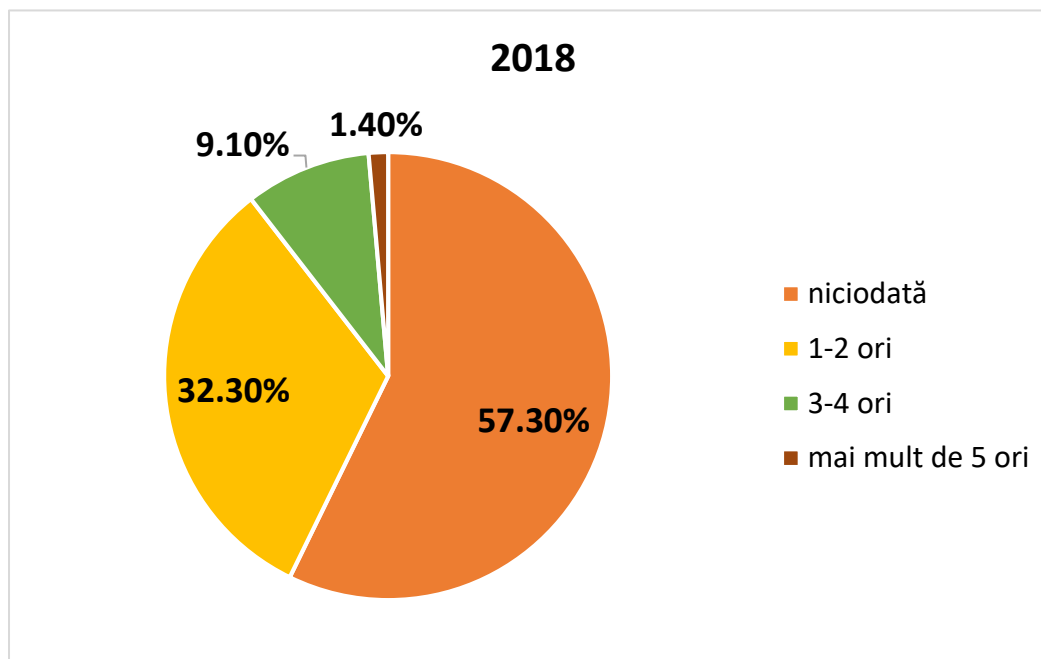
Conform Statului Elevului, Art.7, lit. f), elevii au “dreptul de a beneficia de tratament nediscriminatoriu din partea conducerii, a personalului didactic, nedidactic și din partea altor elevi din cadrul unității de învățământ. Unitatea de învățământ preuniversitar se va asigura că niciun elev nu este supus discriminării sau hărțuirii pe criterii de rasă, etnie, limbă, religie, sex, convingeri, dizabilități, naționalitate, cetățenie, vârstă, orientare sexuală, stare civilă, cazier, tip de familie, situație socio-economică, probleme medicale, capacitate intelectuală sau alte criterii cu potențial discriminatoriu”.

Elevii sibieni, în procentaj de 41,4%, consideră că au fost discriminați în mediul școlar, restul de 58,6% neconsiderându-se discriminați la școală.

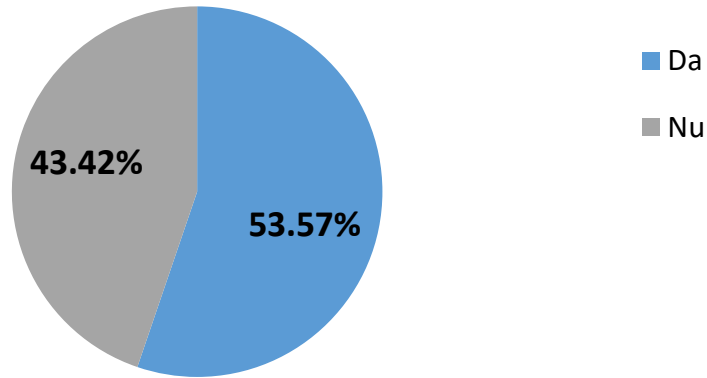
Comparativ cu anul anterior se observă o descreștere, mai mult de jumătate dintre elevii sibieni aflându-se în situații de discriminare în anul 2017.

De câte ori ai beneficiat, în ultimul an, de consiliere școlară, profesională și/sau psihologică din partea consilierului școlar?

Art. 7, lit. h) din Statutul Elevului menționează “dreptul de a beneficia gratuit de servicii de informare și consiliere școlară, profesională și psihologică, conexe activității de învățământ, puse la dispoziție de unitatea de învățământ preuniversitar, fiindu-le asigurată cel puțin o oră de consiliere psihopedagogică pe an”.

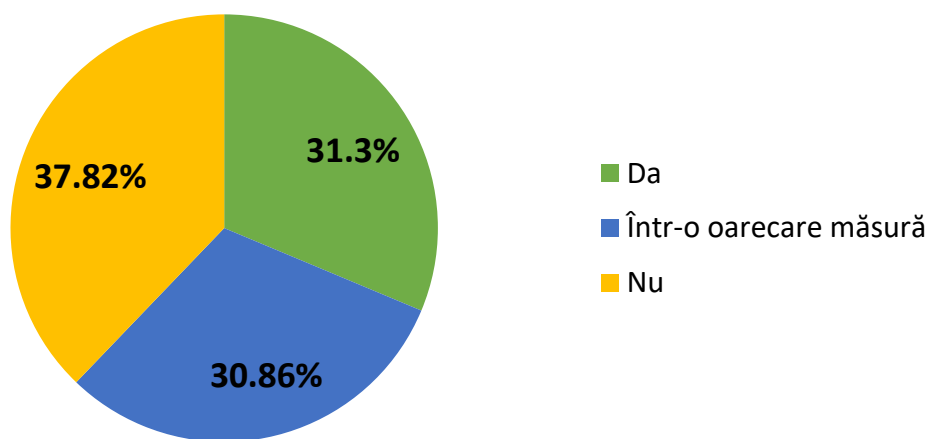
Ai beneficiat cel puțin o dată pe an de consiliere școlară, psihologică și/sau profesională? (2017)

În ce măsură consideri că această consiliere te-a ajutat?

La această întrebare s-a răspuns prin calificative de la 1 la 5. Un procentaj foarte mic de elevi a optat pentru o consiliere eficientă, 10,5% oferind nota 5/5. 23,3% dintre respondenți consideră că orele de consiliere au fost suficient de ajutătoare, oferind nota 3/5. Cel mai mare procentaj, de 30,1%, se regăsește în dreptul notei 1/5, rezultat prin care se înțelege faptul că orele de consiliere au fost insuficiente în rezolvarea problemelor elevilor.

Ești de părere că te-au ajutat această consiliere? (2017)

Beneficiezi de o bază materială care să satisfacă nevoile educaționale în școala ta?

Art. 7, lit. o) din Statutul Elevului menționează ”dreptul de a avea acces gratuit la baza materială a unității de învățământ, inclusiv acces la biblioteci, săli și spații de sport, computere conectate la Internet, precum și la alte resurse necesare realizării activităților și proiectelor școlare în afara programului școlar, în limitele resurselor umane și materiale disponibile.“

Art. 7, lit. t) din Statutul Elevului dă elevilor “dreptul de a învăța în săli adaptate particularităților de vârstă și nevoilor de învățare, și cu un număr adecvat de elevi și cadre didactice, în conformitate cu prevederile Legii Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare“.

Majoritatea elevilor sibieni, 54,1%, beneficiază de o bază materială suficientă încât nevoile educaționale școlare să fie satisfăcute. 40,5% dintre respondenți au ales varianta “într-o oarecare măsură” oferită de către chestionar, iar restul de 5,5 procente varianta “nu”.

Respondenții din anul anterior răspund chestionarului cu “da” în procentaj de 60,95% și cu “într-o oarecare măsură” în procentaj de 3,2%, astfel putem observa o creștere raportată la anul 2017.

Ți s-au cerut vreodată bani pentru eliberarea de acte și documente de studiu?

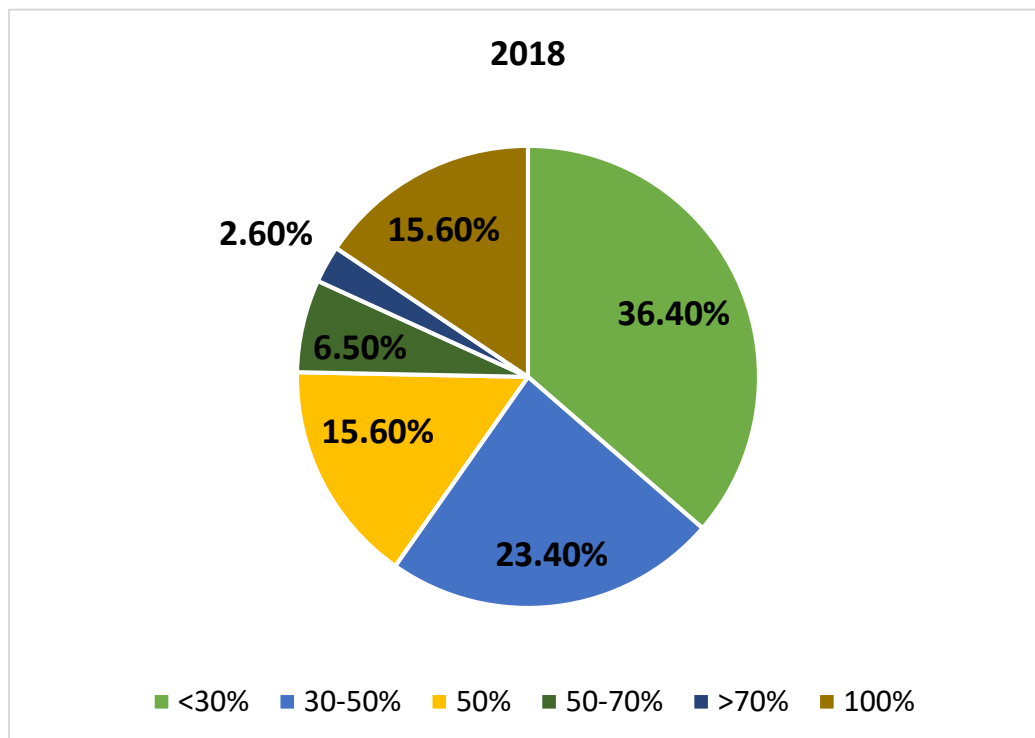
Art. 7, lit. o) din Statutul Elevului menționează “Unitățile de învățământ vor asigura în limita resurselor disponibile, accesul gratuit la materiale necesare realizării sarcinilor școlare ale elevilor, în timpul programului de funcționare.”

În urma completării chestionarului, doar în 7,7% din cazuri elevii respondenți au fost nevoiți să achite bani pentru eliberarea de documente și acte. Restul de 92,3% nu au întâmpinat această problemă.

Estimativ, ce procent din costul navetei ți se decontează?

Art. 11 din Statutul Elevului: lit. c) “dreptul de a beneficia de decontarea cheltuielilor de transport, pe bază de abonament, în cazul în care nu pot fi școlarizați în localitatea de domiciliu, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;”

lit. d) “dreptul de a beneficia de decontarea sumei ce reprezintă contravaloarea a 8 călătorii dus-întors pe semestru pentru elevii care care locuiesc la internat sau la gazdă”.

C) Reprezentarea împotriva abuzurilor

Ți-a fost consemnată vreodată absența în catalog ca mijloc de coerciție, chiar dacă erai prezent la oră?

Art. 7, lit. ff) din Statutul Elevului oferă dreptul “de a le fi consemnată în catalog absență, doar în cazul în care nu sunt prezenți la ora de curs. Este interzisă consemnarea absenței ca mijloc de coerciție.”

În urma analizării răspunsurilor din formular, reiese faptul că 65,5% din numărul elevilor nu au întâmpinat această dificultate, însă 34,5% au avut de suferit de pe urma acestei sancțiuni.

Comparativ cu 2017, când această formă de sancțiune a fost aplicată asupra a 40,63% din grupul de elevi respondenți, este vizibilă o descreștere.

După ce ai devenit major, ți-a fost interzisă vreodată părăsirea perimetrului școlii în timpul programului școlar?

Art. 15 lit. k) din Statutul Elevului interzice elevilor “să părăsească perimetrul unității de învățământ în timpul programului școlar, cu excepția elevilor majori și a situațiilor prevăzute de regulamentul de organizare și funcționare al unității de învățământ”.

60% dintre elevii majori răspund formularului cu “nu”, restul de 40% alegând varianta “da”.

Ai fost muștrat vreodată în fața colectivului clasei/școlii?

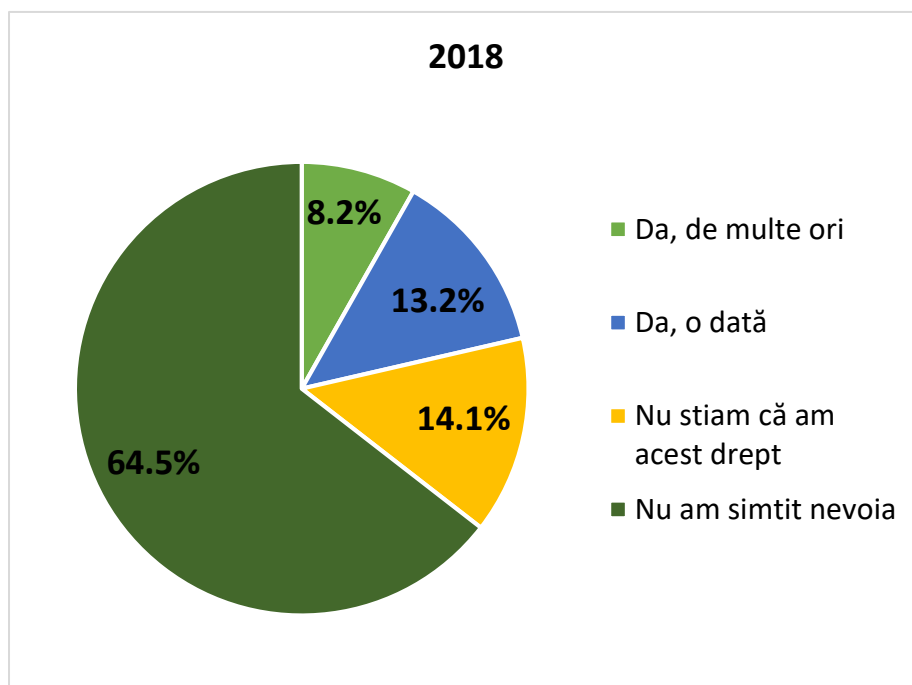
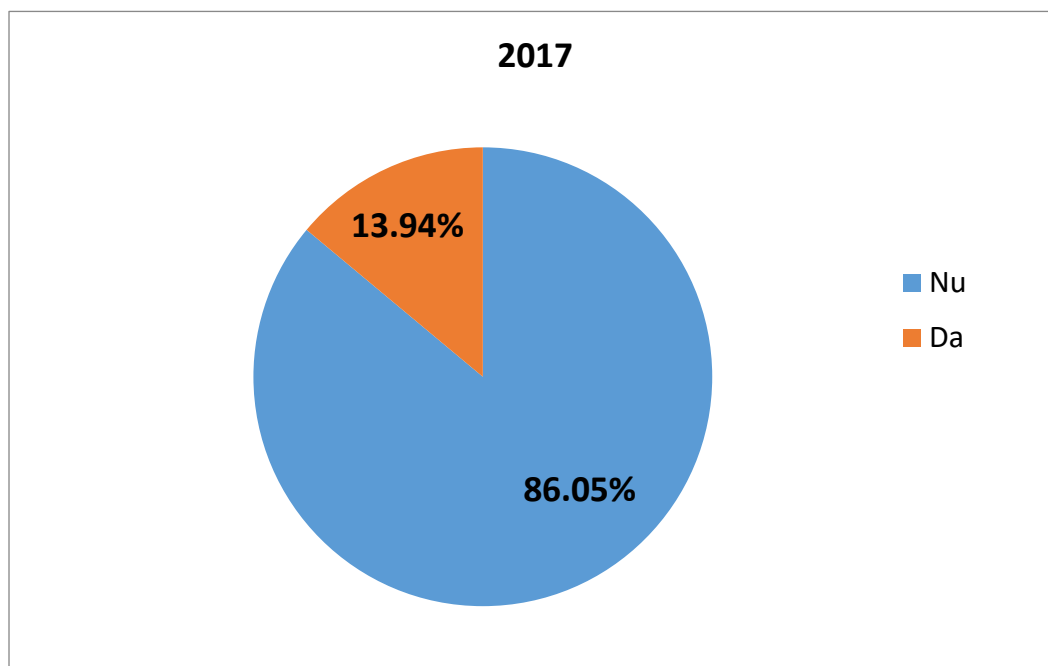
Art. 16 nr.(6) din Statutul Elevului prezice că “sanționarea elevilor sub forma muștrării în fața colectivului clasei sau al școlii este interzisă în orice context”, astfel această formă de sancționare nu ar trebui practică. Dezamăgitor este faptul că 35,4% dintre elevii sibieni au fost muștrați în fața clasei/școlii. Restul de 64,6% nu au suferit astfel de sancțiuni, observându-se o creștere pozitivă față de procentajul de 53,78% al anului trecut.

Ai fost sancționat vreodată pentru fapte petrecute în afara perimetrului școlii (exceptând faptele petrecute în cadrul activităților extrașcolare organizate la nivelul școlii)?

Art. 16 nr.(2) din Statutul Elevului clarifică faptul că “pentru a putea fi sancționați, faptele trebuie să se petreacă în perimetrul unității de învățământ sau în cadrul activităților extrașcolare. Pentru faptele petrecute în afara perimetrului unității de învățământ sau în afara activităților extrașcolare organizate de unitatea de învățământ, elevii răspund conform legislației în vigoare.”

O majoritate de 86,8% dintre elevii sibieni răspund chestionarului cu negație, în detrimentul celor 13,2% elevi care au fost sancționați pentru fapte întâmplare în afara perimetrului școlii.

Ai depus vreodată memorandumuri, petiții, plângeri, solicitări sau altele asemenea, după caz?

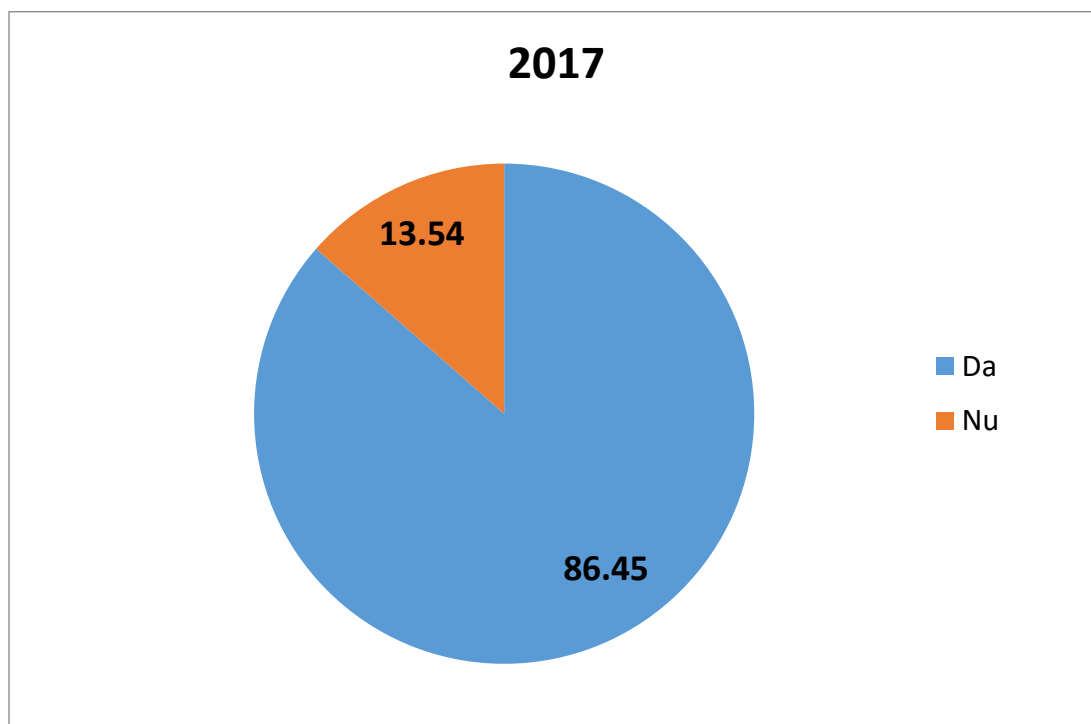

În urma depunerii de memorandumuri, petiții, plângeri sau solicitări, doar 12,3% dintre elevi au observat schimbări, în timp ce solicitările a 60% dintre elevi nu au adus nicio schimbare în mediul școlar. 27,7% dintre solicitanții de schimbări se încadrează în categoria “într-o oarecare măsură” a formularului.

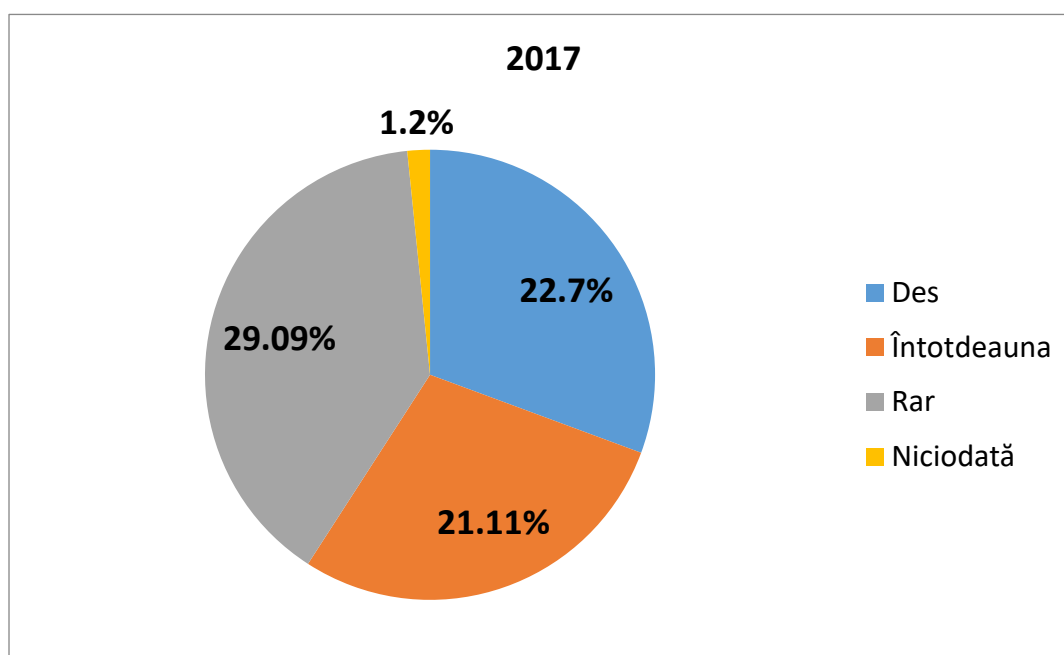
Consideri că ai fost influențat de personalul didactic în vederea alegerii reprezentanților în structuri ale Consiliului Național al Elevilor?

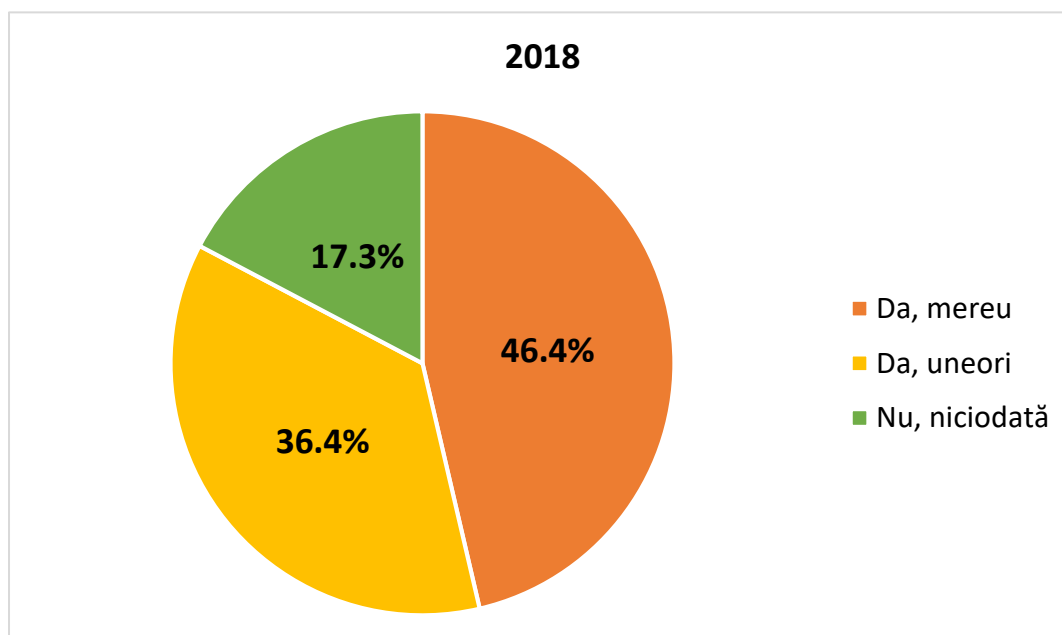
Art. 33 nr.(3) din Statutul Elevului menționează următoarea interdicție “cadrelor didactice sau personalului administrativ din unitatea de învățământ preuniversitar le este interzis să influențeze procedurile de alegere a elevilor reprezentanți, indiferent de nivelul de reprezentare. Influențarea alegerilor se sancționează conform prevederilor art. 280 din Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.”

Înbucurător este răspunsul elevilor la formularul online, din care reiese un procentaj de 77,3% elevi, care nu au fost influențați de către profesori în alegerea colegilor reprezentanți. Un procentaj de doar 9,1% reclamă această problemă, pe când 13,6% cred că alegerile au fost influențate într-o oarecare măsură.

Ai fost informat de către reprezentantul elevilor în Consiliul de Administrație de hotărârile adoptate la nivel de școală?

Ți-ai exprimat vreodată opinia în legătură cu problemele care te afectează în mod direct, prin intermediul Consiliului Școlar al Elevilor?

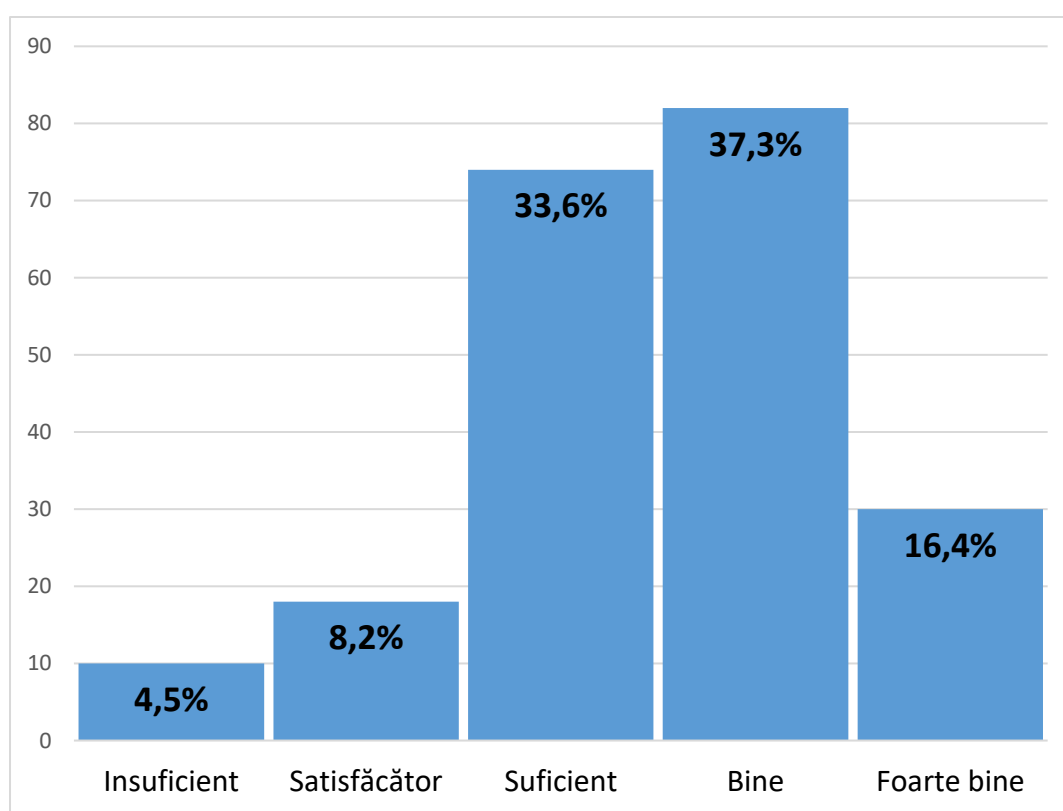
Art.36 din Statutul Elevului însărcinează consiliul elevilor cu următoarea atribuție:

lit. f) „de a răspunde oricărui elev pe care îl reprezintă atunci când îi este semnalată o problemă care ține de atribuțiile ce îi revin din calitatea de elev reprezentat”

În urma completării formularului online reiese răspunsul pozitiv al elevilor în procentaj de 26,4%. Restul de 73,6% neagă apelarea la Consiliul Școlar al Elevilor pentru rezolvarea problemelor de la școală.

În comparație cu anul trecut nu se crează o schimbare majoră, diferența de procentaj fiind de aproximativ 2%.

În ce măsură consideri că regulamentul școlii tale respectă Statutul Elevului?

4. Concluzii și recomandări

Însumând analiza rezultatelor se observă o creștere de minim 10% a răspunsurilor pozitive, elevii sibieni resimțind o schimbare în bine față de anul școlar precedent, Statutul Elevului devenind mai cunoscut elevilor și unitățile de învățământ județene începând să respecte Statutul într-o mai mare măsură.

Deși acest an școlar reprezintă o evoluție, Consiliul Județean al Elevilor Sibiu propune următoarele recomandări:

- Multiplicarea, atât la nivel formal cât și informal, situațiilor ce favorizează cunoașterea, conștientizarea drepturilor și obligațiilor prevăzute în Statutul Elevului – exemplu: mese rotunde în cadrul orelor de dirigiență, lectoratelor cu părinții, consiliilor profesionale, astfel încât toți cei ce fac parte dintr-o comunitate școlară să fie informați.
- Desfășurarea unor campanii la nivelul unităților de învățământ preuniversitar ce vizează informarea, promovarea drepturilor elevilor
- Statutul Elevului să fie în locuri vizibile și accesibile – aviziere în clase sau în spații comune ale elevilor la nivelul școlii (bibliotecă, culoare, spații de informare)
- Crearea unor contexte favorizante (întâlniri directe) cu cei ce se află în situația în care nu le sunt respectate drepturile prevăzute de Statutul Elevului.

- Monitorizarea gradului de respectare a prevederilor Statutului Elevului în unitățile de învățământ și demararea procedurilor legale de semnalare și rezolvare a cazurilor în care nu este respectat (întâlniri cu cei ce au semnalat încălcări ale statutului, facilitarea unor întâlniri clarificatoare între elevi/profesori/reprezentanți managementului, părinți)
- Dezvoltarea competențelor de reprezentare ale structurilor de tip CȘE de către CJE – training-uri, activități de mentorat etc
- Identificarea unor parteneriate, stabile pe termen lung, cu instituții, ONG-uri ce pot să ofere inclusiv un spațiu în care au loc întâlnirile la nivel de CJE
- Optimizarea interacțiunilor și a activităților comune între unitățile de învățământ preuniversitar și structurile reprezentative ale elevilor